

APEL cu prilejul vizitei în Republica Moldova a șefului-adjunct al administrației președinției ruse

Asociația Promo-LEX, solicită autorităților constituționale ale Republicii Moldova să discute cu Dmitrii Kozak, șef-adjunct al administrației președinției Federației Ruse problemele respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova.

În acest context, reiterăm importanța respectării drepturilor omului ca principiu fundamental al democrației și statului de drept pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană.

Amintind faptul că ambele state sunt responsabile de situația drepturilor omului, subliniem câteva aspecte importante, constatate de Curtea Europeană și care încă urmează a fi executate pentru realizarea și garantarea, în egală măsură, a drepturilor pentru toți locuitorii din stânga Nistrului.

Una dintre problemele grave rămâne situația celor 8 școli din teritoriul controlat de administrația de facto de la Tiraspol, însă aflate în jurisdicția autorităților constituționale. Recent, a fost înregistrată o tentativă de suspendare a activității Liceului „Lucian Blaga”, din or. Tiraspol pe un termen de 3 luni. Sute de elevi se află sub riscul de a nu putea începe procesul educațional în noul an de studii 2021 – 2022.

Totodată, cu referire la problema școlilor, menționăm și problema neexecutării Hotărârii CtEDO în cauza *Catan și alții vs. Moldova și Rusia*, care rămâne neexecutată de aproape 9 ani și nemijlocit urmează a fi executată de Guvernul și

autoritățile Federației Ruse.

Situația școlilor este doar una din problemele grave cu care se confruntă locuitorii regiunii transnistrene. Asociația Promo-LEX a obținut câștig de cauză în peste 50 cauze examinate de CtEDO, care a dispus încasarea în total a peste 5 milioane de euro cu titlu de prejudicii morale, materiale și asistență juridică în beneficiul unui număr de peste 2000 victime ale violării drepturilor omului. În mod deosebit vom menționa problema aplicării tratamentelor inumane și degradante, aplicarea abuzivă a reținerilor și aresturilor în regiune, inclusiv în temeiul unor învinuiri falsificate și împotriva persoanelor care au opinii critice față de regim și persoanele care controlează acest teritoriu al Republicii Moldova. Mai nou, regimul de la Tiraspol a pus în practică sistemul represiv împotriva persoanelor care se expun liber în spațiul public, astfel fiind condamnate pentru presupuse fapte de extremism și spionaj.

Având în vedere că vizita înaltului demnitar rus este un prilej pentru abordarea acestor probleme, Promo-LEX solicită în mod repetat autorităților ambelor state să depună întreg efortul pentru:

- eliberarea imediată a lui Oleg Horjan, Adrian Glijin, Serghei Mirovici, dar și a altor deținuți politici din regiunea transnistreană acuzați abuziv de comiterea mai multor infracțiuni fără nici o fundamentare;
- încetarea urmării penale în privința persoanelor care se fac "vinovate" de încălcarea "legii extremismului" adoptate de către regimul de la Tiraspol și care constituie un instrument de represiune împotriva libertății de exprimare;
- executarea măsurilor individuale și a celor generale care reies din Hotărârile CtEDO cu privire la violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova;
- asigurarea accesului liber pentru monitorizarea

eficientă a situației privind drepturile omului în regiunea transnistreană, inclusiv prin implicarea apărătorilor drepturilor omului dar și a raportorilor speciali ai ONU;

- sancționarea persoanelor responsabile de violarea drepturilor omului în acest teritoriu;

Asociația Promo-LEX consideră că aspectele ce țin de drepturile omului sunt elemente de bază care vor ajuta pozitiv și eficient procesul de identificare a soluțiilor pentru rezolvarea pașnică a problemei transnistrene. Dacă aceste aspecte vor fi ignorate în continuare, procesul de negocieri va rămâne unul formal, ineficient și fără rezultate.

Totodată, Promo-LEX amintește noilor autorități de la Chișinău că întreaga responsabilitate pentru situația drepturilor omului în stânga Nistrului rămâne o obligație pozitivă a Republicii Moldova și îndeamnă instituțiile statului să acorde prioritate procesului de identificare a soluțiilor prin consultarea, implicarea și informarea societății civile.